

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodne tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Koliko potroši država za šolstvo po slovenskih pokrajinah?

(Izv. dop.)

Ako pregledujemo državni proračun našega ministerstva, vidimo, da tudi država velike svote za šolstvo izdava. Ona vzdržuje sicer po obstoječih zakonih samo srednje šole, vseučilišča, učiteljska izobraževališča, ter plačuje šolsko nadzorstvo za vse različne učilnice, ker skrb za narodno šolstvo imajo občine, okraji in dežele, katere v novejšem času v to svrhu z ozirom na davkovske moči v istini preveliko storé. Zanimati utegne čestite čitatelje „Slovenskega Naroda“, kolika bremena nosi država za šolstvo po pokrajinah, kjer Slovenci bivamo.

	Srednje šolstvo gld.	Učiteljska izobrazba gld.	Šolsko nadz. gld.
Na Štajerskem stane	156.586	68.297	53.683
„ Koroškem „	64.189	23.496	16.534
„ Kranjskem „	102.868	33.171	29.068
V Trstu „	25.851	23.874	
Na Goriškem „	30.447	—	
V Istri „	44.556	29.955	

Ako to število primerjamo z državnimi potroški družih dežel in v pošteb jemljemo število prebivalcev teh dežel in drugod, najdemo, da se za naše dežele primeroma premajhene svote dovoljujejo. Primerjal sem v tej zadevi Kranjsko z Dolenjo Avstrijo in našel, da bi z ozirom na število Kranjcev in Dolenjih Avstrijcev dohajalo kranjske deželi okolo 130.000 gold. (namesto preliminar 102.000 gld.) za srednje šolstvo, in za učiteljska 37.000 (namesto v proračun vzetih 33.000). Vendar ta števila niso toliko zanimiva se, nego sledeča:

V podporo ljudskega šolstva, za katero

skrbeti sicer nij dolžnost države, vzeto je v proračun:

Za solnograško ljudsko šolstvo	13.299 gld.
„ tirolsko „	18.244 „
„ štirsko „	1.680 „
„ kranjsko „	1.294 „
„ primorsko „	44.038 „
„ dalmatinsko „	12.997 „
„ češko „	610 „
skupaj	92.162 gld.

Na Solnograškem se bode s svoto 13.000 gl. zidanje šolskih poslopij podpiralo; na Češkem se bode porabila mala svotica 610 gl. za podporo praškega zavoda za gluhoneme. Kaj se bode z malimi svotami, ki so za Kranjsko in Štajersko namenjeni, podpiralo, tega ne morem povzeti iz poročila, katero mi je druge date dalo. Ali vir, po katerem poročam, pa mi odločno in jasno pove, da velike svote, katere bode država dala za (južno) Tirolsko, Primorsko in Dalmatinsko, namenjene so za nemške šole, za učenje nemščine v nemških pokrajinah. Tako n. pr. je nastavljenih 2000 gld. za nagrade onim učiteljem na Goriškem, kateri nemščino na ljudskih šolah iz zasobne pridnosti kot nezavezni predmet podučujejo; isti znesek je tudi v Istri za isti namen v proračunu.

Za nemško ljudsko šolo v Pulji je odločenih tudi 2000 gld.; za nemško deško ljudsko šolo v Trstu 17.252 gold.; za enako dekliško v Trstu 11.561 gold.; za nemško deško šolo v Gorici 9015 goldinarjev. Vse državne podpore obrniti bi se torej imele samo na korist nemščine, na razširjevanje nemškega jezika v vseh južnih avstrijskih deželah. Ne to je preveč, to bi bila preočitna krivica, dasiravno vlada v svojej motivaciji pravi, da je njena dolžnost za nemščino skrbeti, ker tega dežele ne storé. Slo-

van, kateri po Primorji in Dalmaciji biva in se zvesto Avstrije drži, ne brani se nobenega jezika, najmanj pa nemškega; ali on pa v sedanjem dobi, ko je prišel k narodni zavesti in do prepričanja, da mu samo znanje tega jezika niti do duševnega niti do telesnega blagostanja pripomoči ne more, odločno zahteva, da se njegova mladina nemščine uči samo na pravem mestu, ob pravem času in v pravej meri. Ljudska šola nema prostora in nema časa za nemščino; učiteljska stavi temelj dobrim ljudskim šolam. Ako je temelj slab, bode tudi vse poslopje slabo, in nemška učiteljska nikakor ne morejo do brih učiteljev za slovenske šole izobraževati. Kot učni predmet se lahko nemščina uvede v prejšnji meri v vse srednje šole, v vsa učiteljska po Slovenskem; temu ne bo nihče ugovarjal. Gledé ženskih učiteljskih, katera stanejo na Štajerskem n. pr. 20.000 gl., na Kranjskem 14.000, na Primorskem 24.000 gld., je pa veliko vprašanje, ali jih sploh še potrebujemo? Ali nij po imenovanih krajinah uže dosta učiteljic? Ali ne bi n. pr. v Ljubljani potrebovali višjo dekliško šolo s slovenskim učnim jezikom, namesto drage nemške ženske preparandije? Posnemajmo v tej zadevi Čehe, kateri si brez vladne pomoči take šole vzdržujejo. Sicer pa tudi v Celovci snujejo zdaj višjo dekliško šolo namesto ženskega učiteljskega, katero se bode uže čez leto dni morda popolnem opustilo. Taka in enaka vprašanja, mej katera menda tudi kočevski gimnazij spada, utegnejo biti prav hvaležen predmet za pretresovanje slovenskim poslancom državnega in deželnega zbora.

Nezadovoljnost v Dalmaciji

s čudnim cincanjem na Dunaji je ravno tako velika, če ne večja, kakor pri nas. Zadarski

Listek.

Listi iz Italije.

I.

Prijatelj! Ko sem ti odhajajoč obljubil, da ti bodem o svojem potovanju po vrtu Evrope sem in tja kaj sporočil, nijsem pomislil, kako težavno nalogo sem prevzel, kajti — po pravici govorjeno — nij vsak sposoben pisati zanimivih potopisov, zanimivih posebno za izbirne bralce in mej nesposobnimi sem jaz jeden najnesposobnejših. Vendar, da mi ne bodeš mogel očitati netočnosti, hočem svojej obljubi zvest ostati. Ker je pa tudi v Italiji dosti tacega, kar na pr. z umetnostjo in poezijo, ki tebe zanima najbolj, nij le v nikakej dotiki, ampak obema morebiti diametralno nasprotno, in ker jaz potujem z namenom, da vse vidim in slišim; da spoznam dobro in slabo

stran značaja ljudi, mej katerimi se nahajam, razume se samo po sebi, da bodem moral v svoja pisma uplesti tudi marsikaj tacega, kar utegne zaliti občudovanje tvoje, ki je gojiš do zibelke umetnosti in poezije do — lepe Italije. Vsekako prosim prizanesljivosti, kajti, zagotavljam te, volja je dobra, a . . .

Večkrat sem imel ljudi, katere sem z rudečevazami knjigami pod pazduho ali v rokah videl postopati po tem ali onem mestu, imel za ničemerne, češ, da to knjigo nosijo s seboj tako ostentativno le zato, da more vsak spoznati, da so tujci, in tujca dandenes, ko železne ceste vežejo najdaljnje kraje, posebno po naših, filisterstva tako bogatih mestih in mestecih, vedno spremlja nekak nimbus. Vsaj veš, kako so prijatelja Ipsilonoviča, ki je v našem društvu obiskal malo gorenjsko mesto in s seboj nosil ono rudečo knjigo, zavoljo te in zavoljo njegovega dolenjskega izgovora, pri

kozarcih vina izbrani filistri takoj obsodili, da mora Rus biti. Pa vendar, kje je Metlika in kje Moskva!

Ali, da se vrnem k stvari, priznati moram, da sem v svojej slabosti — in teh sem, kakor veš, polen, — tudi jaz ničemer postal, da sem si želel tudi nekoliko tistega ninbusa, kateri, kakor sem uže povedal, spremlja potnika, ako nosi s seboj rudečo knjigo in šel sem, ter kupil si — nemškega Baedekerja, kateri mi je pa, kakor boš pozneje slišal, jako prav prišel.

Pa še na drug način sem se pripravil za pot v Italijo; — preskrbel sem si namreč italijansko slovnico. Sicer še pač nijsem pozabil, da nam je nekdaj, ko sem tudi jaz mej onimi bil, ki smo z velikimi žlicami zajemali iz sklede nemške kulture v onem zavodu, ki ima plemenito svrhu ukaželjne mlade ljudi vneti za vse dobro, ter jih napraviti sposobne

„Narodni List“ je bil 4. t. m. konfisciran zaradi članka „Konac šaranju Stremayrevu“. V svojem zadnjem broji od 7. t. m. pak piše dalmatinsko narodno glasilo mej drugimi tako-le:

„Nedavno posumnjali smo o iskrenosti obetanjâ Taaffeove vladavine, i o njezinoj osbiljnoj odluci na poštnu priznaju narodnih prava; pa smo opomenuli naše zastupnike u Beču, da, pri onom što se bezprestance dogadja u nas namećanjem Niemstva i podržavanjem službenoga Talijanstva, oni nesmiedu ni za čas podupirati vladanje koje znači po Dalmaciju: duševno siromašenje i onarodjenje; vjekovito robstvo pod tudjom misli.

„Naše sumnje žalibože još nisu razpršene. Taaffeova vladavina sve jednako se culeba između većine na desnici, i manjine na ljevici; dok medjutim ljevica kroz svoju staru, sgodno razmještnu birokraciju, kroz svoje nakrojene zakone, stvarno vlada, i tiska državnim tiskom sve dalje o zid narode ne njemačke. Liepe nam ustavnosti!

„Stoput se kazalo narodnim zastupnikom: glejte, najbolja previšnja blagohotnost nepomaže uz proti narodnu većinu. Dajte, pomozite nas, stecite većinu; pa će vam sve biti po želji i po pravu učinjeno. Kako u Dalmaciji od godine 1870, tako u Beču sada. U Dalmaciji, italijanaši pobijedjeni dvaput, triput u izborima, ostaju jednako gospodari naših ureda i naših srednjih učiona: njihova sapa posvuda još diše. U Beču sredinjaši stjerani prošle godine u manjinu, jednako zapoviedaju, uče, sude, niemče, tlače.

„Po onom što se dosad vidi, reklo bi se, da većina na carevinskom vieču, koja odgovara ogromnoj većini u narodima, nije za drugo nego da podržaje vladu, i da glasuje po njezinoj volji. Sva briga, vse nastojanje grofa Taaffea, rek bi da stoji u tom, kako bi pogodio i smirio ustavovjerne sredinjaše. Na narodnu većinu on se baš toliko i neobzire, ko da je ona postala po njegovoj milosti. Nešto slična onomu što vidismo ovo zadnjih godina višekrat u Dalmaciji, kad je kraljski namjestnik stao javno čutiti talijanski ili govoriti njemački, da tobože nevriedi Talijanaca, kojih nema; ili Niemaca, koji će se ovde roditi kad Velebit zajedri po Kvarneru.

„Ove nedostojne igre, valja da prestanu. O tom nose veliku odgovornost i naši zastupnici u Beču!“

Tako dalmatinski list.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. februarja.

V Gradci je izišla nemška brošura dr. Karla Hugelmana, ki pod naslovom „**pravica narodnosti v Avstriji**“ razlaga, da se mora § 19 naše avstrijske ustave v življenje spraviti za vse narodnosti. Kadar se o narodnih terjatvah govori, kaže se pri nas, kako svobodomiselna je ustava v § 19. Ali kadar hočejo v Avstriji narodnosti konsekvence iz tega paragrafa za sebe potezati, odgovarja se jim: to ne gre, to je nemogoče! Tako stanje je pa bolj nevarno nego naravnostno odrekanje narodnih pravic, ker izpodkopava zaupanje v svetost postave, gloda na pravnem čutu ljudstva, gloda s tem na korenu države. Nobena določba ustave ne more več nesreče za državo imeti, kakor taka, ki (če prav le v jednom delu) mej ljudstvom vero širi, da je ustava le košček potrpežljivega papirja.“ — Torej zopet enkrat čujemo tu glas pošte-nega Nemca.

Češki listi zlasti organ večine narodnih poslancev „Pokrok“ odločno odbijajo od narodne stranke, da bi bila ona prej vedela za znano vlogo čeških škofov gledé preustrojenja šol po starem kopitu. „Pokrok“ pravi, da vera se pač ne sme iz šole izrivati, in da učenje ne sme biti protiversko, ali češko duhovenstvo da ne sega po nadvladi v šoli. Ako imajo češki škofje v mislih obnovenje taci razmer v šoli, kakor je bilo pod konkordatom, potem se niti s samim češkim duhovenstvom ne skladajo, temveč bi pa raznih mislij bili, nego so češki poslanci.

Dunajski listi so prinesli protimemorandum **nemških** poslancev s Češkega, ki je bil te dni cesarju in Taaffeju iročen. Ta spomenica je dalja, nego češka, s katero polemizuje v nam znanem tonu nemške ošabnosti in nemškega jerobstva in gospodstva-željnosti. Ponavlja se stara fraza, da „interes države“ terja prednost nemškega jezika.

Vnanje države.

Bolgarski knez je skozi Bukarešt v Peterburg odpotoval. Konec marca se baje spet v Sofijo povrne.

Kar se tiče volitev v Bolgariji, pravijo telegrami nemških listov iz Sofije, da so „liberalci“ zmagali. Ministri pak so vsi voljeni.

Francoska „Republique française“ dne 10. t. m. v članku piše, da se Francoska sama vlada in pravi: Francija hoče le miru in se ne da motiti, ako se o njej širijo temni glasovi; na njenej strani je pravica, katero so

Francosi pripravljeni braniti. Dražiti in k boji izpozivati nehčejo nikogar, a hote zbirati se in delati.

Iz **Afganistana** imajo Angleži spet slabe vesti. Muhamed Kan ima v spremstvu necega duhovnika, ki pridiguje vojsko zoper Angleže in Afgane na boj kliče. Do zdaj so ljudstva v Kohistanu in rodovi Ghilzailiki za orožje prišli in gredo z Muhamedom proti Angležem.

Dopisi.

Z Dunaja 10. februarja. [Izv. dopis.]

Torej politični „ploh vlečemo“. Nič nam nij prinesel predpust, celó naučni minister, ki bi za naše narodne terjatve bil, in ki je bil uže toliko kot imenovan, — odrinen je, vse ostane za nekaj časa pri dozdanjem. Kompletiranje ministerstva je odloženo do konca te sesije, ki bode pred veliko nočjo. Predno pa gredo poslanci pred veliko nočjo vsak sebi, zvedeli bodo dveh novih ministrov za nauk in justico. Stremayr se bode namreč odtegnil. Grof Taaffe se je za enkrat dal prestrašiti od silnega hrupa, ki so ga bili zavzdignili nemški ustavoverci in je popustil kandidaturu Kriegsaa. Udal se pa ustavovercem nij. Ti so zmagali le negativno in začasno. Boj je ostal neodločen, čez nekaj tednov se situacija spet spremeni. Vse trdi, da se ne bode drugače kot nam na korist, torej nemamo uzroka tarnati, če prav zaradi taciht zatezanj dobre volje ne moremo biti.

Kar se tiče Kriegsaa, menda se je njegova kandidatura definitivno izpustila iz misli. Mi Slovenci pa v upanji s tem ne izgubimo, ker ima zdaj baron Gödel, slovenski poslanec za mariborsko okolico, največ šans mej kandidati, ki se imenujejo.

V nemških, celo oficijoznih listih stoji zadnje dneve večkrat, da so naši desnični ali avtonomistični poslanci mej soboj nesložni. da Poljaki gledé važnih vprašanj drugače mislijo kot Čehi in Slovenci itd. To je vse laž judovska. Desnica: Slovenci, Čehi, Poljaki in nemški konservativci so v vsem, kar se je počelo in kar se misli parlamentarno početi, popolnem složni in v vseh glavnih rečeh jednih mislij. Kar bi pa nemški listi radi imeli, da bi res bilo, to poročajo, da uže je. Desnica je pa tem bolj složna, čem menj jej je dozdej vse po volji šlo; in to, da se većina državnega zbora, sestavljena iz raznih strank, s časom v slogu in skupnost organizira, je tudi potreba bila in ostane.

za vstop v resnično življenje; nijsem pozabil, pravim, da nam je na tem zavodu profesor, ki ima samega sebe za jako učenega, pripovedoval, da človek z znanjem nemškega jezika more prehoditi vesoljni svet; toda, da vam resnico povem, jaz uže takrat nijsem verjel tem besedam veleučenega gospoda profesorja, sedaj sem pa postal še bolj skeptičen. — Sicer se pa ravnam po načelu, da ima človek, ako pride v kako tujo deželo, dolžnost prizadevati si, da se nauči jezika, kate rega govori prebivalstvo dotične dežele; načelo, katero je, kakor ti je dobro znano, brate, popolnem tuje nekaterim nemškim uradnikom in drugim gospodom, katere mrzli sever priveje v naše slovenske dele. Imel sem torej dovolj uzrokov, da sem si pred odhodom v Italijo kupil tudi italijansko slovnico.

In, ker sem uže tako natančen, naj ne zamolčim tudi okoliščine, da sem po previdnosti Majerjevej bil preskrbljen z italijanskimi

lirami, po previdnosti neke druge blage roke pa z volnato obleko in kožuhovino, kar bi sicer v Italiji imelo de jure prepovedano biti, kar je pa, kakor boste pozneje izvedeli, meni de facto jako prav prišlo.

Mrzel veter je bril in sneg je začel nalletavati, ko sem vstopil v vlak Rudolfove železnice, katero sem si za svoje potovanje izbral, zato, ker sem idoč v Italijo hotel vsaj toliko, kolikor je vsled brze vožnje po železnici mogoče, spoznati mejo obeh tekmujočih držav v etnografičnem obziru.

Prišedši v voz, katerega mi je konduktier odločil, zavil sem se do dobrega v kožuh in pri Šiški poslovivši se za nekoliko časa od priljubljene mi bele Ljubljane, potegnil iz žepa italijansko slovnico, ter začel učiti se tako pridno, ko da bi mi bilo šlo za to, da takoj ko prestopim italijansko granico berem in komentiram Danteja. In povem ti, bratec, tako sem se bil zaglobil v učenje najzvučnejšega

jezika, da niti vedel nijsem, kako in kedaj smo prišli na postajo Lesce; da, še celo tam bi se morebiti ne bil dal v svojem študiju motiti, ko bi se ne bilo nekomu, ki je iz bližnjega kupeja lezel, spodrsnilo tako, da je padel na nos, ter si ga nekoliko potolkel, zato se pa maščeval s tem, da je prav robato zaklel, in konduktierja, ki pa nij nič mogel zato, da je oni imel tako nerodne noge, prav po židovsko oštel.

Pri tej priliki zapazil sem, da je solnce prav lepo začelo sijati in da je proti Kranjskej gori nebo bilo popolnem jasno. Iz tega sem sklepal, da bomo imeli čedalje lepšo vožnjo in preračunavati sem začel pri katerej postaji bode uže čutiti italijanska gorkota; vsaj sem vendar vedel iz potopisov in romanov, da se tam „nebo vedno smeje“. V tem premišljevanji objelo me je, še predno je vlak prišel v Javornik, spanje.

Iz St. Petra na Notranjskem 8. febr. [Izv. dop.] Dan za dnevom lakota in beda mej tukajšnjim ljudstvom večja postaja. Uže kmetje morajo koruzo (fermentin), ki je zdaj glavni živež tukajšnjega ljudstva, kupovati, ker pa letos kmetje od poljskih pridelkov prodati kaj némajo in je seno tako po nizkej ceni, da denar, katerega kmet za voz sena dobi, komaj za vožnje troške zadostuje in tako néma za kaj koruze ali fermentina svojej družini kupiti. Treba se je zdaj obrniti do trgovca ali „pote-garja“ kateri bi mu mogel jeden ali dva hekto-litra koruze upati.

Ne more se pa pričakovati, ako se pomisli, da smo še le v februarju, da bi trgovci veliko število revnih kmetov brez denarja z živežem preskrbovati mogli. Ako pogledamo revščino gostačev ali „fitnikov“, kateri uže skoraj tretji del tukajšnjega ljudstva štejejo in se še vedno množijo, ti némajo nobenega zaslužka, pridelali na njivah, kateri si v njem vzamejo, niso nič, „pote-garji“ njim ne upajo, ker se bojé, da bi njim nikdar ne plačali in kmet jim dati ne more, ker sam nič néma. Gospod okrajni glav-ar Globočnik se res prav po očetovsko pri-zadeva tukajšnjemu ljudstvu v sedanjej rev-ščini pomagati, pa tudi velika pomoč pri veli-kem številu potrebnih le malo pomaga. Ven-dar bi bilo želeti, da bi se pri nakupovanji živeža za reveže tukajšnjega okraja ozir jemal na pridelke, ki bi za seme služili, kakor: krompir, fižol in posebno ajda.

Da bi se slabo stanje sploh na Notranj-skem izboljšalo, treba je skrbeti, da se ljud-stvo poprime sadjereje in še česa. Nadalje je treba skrbeti za povzdigo kmetijstva posebno v živinoreji. Treba je preskrbeti dobro pleme. Govedo kakor tudi drobnico tako pomnožiti, da se bo ves senó doma porabil. Da zavoljo prodajanja in vožnje sena v Trst, kmetijstvo zelo hira in v veliko revščino propada, to je zadosti očitno. Zraven tega pa naj se tudi skrbi za odpravo postave, po kateri se vsak-teri more ženiti, ker to je uzrok, da se pro-letarci ali reveži leto za letom v večjej meri. množijo. Dostikrat se ženijo taki ljudje, ki denes ne vedo od česa bodo jutri živeli in to je uzrok, da se občinom nakladajo vedno večja bremena.

Iz cerkniške okolice 9. febr. [Izv. dopis.] Morda se je kedo nehoté vpraševal, ko je čital notico o velikem gmotnem vspehu „domačega večera s tombolo“ na našem Ra-keku: kje je Rakek in kaj je Rakek? Vas je, nič drugega nego srednja vas na Notranj-skem! Ona šteje kacic 50 čednih slovenskih hiš, mej temi deset trgovskih, obrtnijskih. Torej gledé na velikost kraja in število sicer pridnih in umnih prebivalcev ne bilo bi mogoče takega vspeha za stradajoče. Upravništva slovenskih listov vprašajte koliko narodnega časopisja zahaja v to malo selo — to, in pa posebna, ljudomila srca Rakovčanov naklonilo je reve-žem tako čudovito svoto do 150 gld. — In to se je zgodilo vse tako z lehka brez hruma in šuma! Mi bližnji sosede nismo nič čutili in čuli o burnih pripravah in o programu, samo dobrodelni namen in dan nam je bil znan. Kar mej soboj prevzelo se je na tihem tu za-bavni del in troški zanj, tu razsvitjava, tu olepšanje. In blage gospé z Rakeka in Unca darovale so 18 raznih jako primernih dobitkov za tombolo. Niti novčica se nij potrosilo za priprave in izpeljavo. In tako naj se vedno ravna pri dobrodelnih veselicah: nič trositi — mnogo pa dobiti!

Osem je ura. Kako lepo, kako čedno ob-činstvo zbralo se je v prostranem salonu re-stavracije, ki je denes na migljaj oblekel tako okusno praznično obleko: bil je pravi cvetličn vrtec! Bela Cerknica poslala je mnogo dražih gostov in bližnji Unec bil je dobro zastopan. Posebno nas je pa ta večer iznenadeno raz-veselilo, da smo pozdravili mej soboj tako ve-liko število dražih znancev iz prijazne Planine; oni so mnogo pripomogli k sijajnemu vspehu na vse kraje pri tomboli in živahnej zabavi. Radost čista kot studenčnica, in vzajemen, po-vzdignen duh vladal je mej nami do belega dné. In tudi to, da so bili prostori za sto ljudij pretesni nij moglo motiti žive gibčnosti! Nekake sanje zdé se mi ti lepi časi mej za-vedenimi domačini. Najprej izurjena roka pre-igra nekaj toček na donečem klavirju. Govor razloži na to pomen večera, zahvaljuje se mило-srčnim damam za darove, apelira koncem na usmiljena srca, da položé davek človekoljubja za uboge reveže. . . Domače gospé prodajo tablice mej raznim veselim petjem. . . 300 je bilo pri vsakej tomboli tablic, pa vse premalo za tako vneto občinstvo. „Velikodušnost néma nikacih mejá“, s tem pristavkom darovali so gg. p. n. žl. Gyczy, Gaspari Jakop, Premrl Fr., župnik Klemenec Fr., Majer sen., Renz Reiss-müller še posebej vkup 16 gld. 60 kr. (kar se na primernem mestu objavi). Po tombolah in malem, malem odmoru zavrtelo se je vse hitrem krogu. . . Posebno je bil kotiljon v marsičem pikantno-originalen.

Pa čujte, kaj je to? Vse šumi in strmi „A bravo g. Tomšič!“ Ta usmiljeni g. B. Tomšič daroval je po vrhu lepo podobo malano na platno in z bogatim okvirjem: junaka Ljubibratića. Napravi se zanj loterija, ki je po-večala prejšnji fond za 24 gld. Dobila je po dobo spoštovana matrona, ki je marsikateri izdihljaj za Ljubibratića in uboge naše brate na jugu v zadnjih borbah poslala tjakaj v visoko nebo.

In tako se je tukaj za uboge tako blago družila korist z veseljem pod vodstvom blage Lavričeve družine in našega g. Hienga, ki je preskrbel razsvitlavo in mnogo družega na podlagi milosrčnih darov naših vrlih domačink. — Slava in hvala vsem! In kuhinja in pijača bila je cena in dobra!

Ker imam ravno pero v roci, izrečem naj še tukaj svoje nikakor merodajno mnenje, kako naj se realizira uže od več strani sproženi načrt o velicem narodnem koncertu vseh no-tranjskih narodnih društev v Postojni. Na vsak način bi morala biti beseda o velikej ali po velikej noči! Prvi korak naj stori postojnska čitalnica s tem, da pošlje poziv vsacemu na-rodnemu društvu od Borovnice do Vipave, od leve na desno, naj to pošlje na določeni dan kacega vplivnega pooblaščenca v Postojno, da se skupno postavi temelj in napravi okvir za nameravani koncert; to bi se moralo zgoditi hitro. Kakor so meni poznane naše domače razmere, prevzel bi najbrže blagovoljno g. Grbić vrhovno vodstvo muzikalnega ali sploh celega programa.

Temu koncertu bi ne mogel biti prvi namen, da bi se pridobila velika svota za tr-peče sodeželane in stradajoče brate, ker se nij mogoče ogibati troškov, materijalne vspehe mo-rejo imeti poprej dobro osnovane lokalne po-bire in podpore. V Postojni bi napravili „velik naroden praznik“, ki bi poveličaval domačo stvar, pospeševal domačo umetnost in nas trdil

in navduševal za prihodnje delo na prid bu-dečega se Slovanstva!

„Vse doseže, kar mu drago . . .!“

P. S. Kostimirani ples „cerkniške čital-nice“ zadnjo nedeljo v krasnih Jurkovih pro-storih bil je v celoti jako animiran. Obiskovan sicer nij bil tako, kakor bi zaslužili taki pro-stori. Ali letos je predpust kratek in veselice so na vse strani goste; in še železo se okrha! Maske bile so okusne, nagajive in nekaj prav karakterističnih; najbolj dopadal je pa Pavliha z rdečo marelo.

Domače stvari.

— (Tukajšnje srednje šole) skle-nejo 14. t. m. prvi semester. Drugi semester se začne 18. febr.

— (V ječi zadušil se.) Iz Kamnika poroča „Laib. Ztg.“, da sta dva občinska slu-žabnika v Kamniku zaprla pijanega in razgra-javega hlapca Matevža Koželja. Ker mu nijsta vzela tabaka in pipe in ognja, hotel si je pijani Koželj v svojem zaporu „fajfco tabaka“ nasmoditi, pa je v svojej nerodnosti zapalil sam pod soboj posteljo in v gostem dimu zadušil se, predno so ljudje dim zapazili in k njemu prodrli. „L. Ztg.“ se jezi, da kamniška služab-nika nijsta bila dovolj hudo kaznovana, ker sta zakrivila „grobo“ zanemarjenje svoje dolžnosti, da nijsta zaprtega bolj preiskala in mu vse pobrala, zlasti tabaka in užigalne klinčke.

— (Iz Lukavec) pri Ljutomeru se nam piše dné 9. febr.: Naš grajščak gospod Avgust Schenkl je 8. t. m. v Gradci nagle smrti umrl. Pokojni sicer nij bil naše barve, ali spoštoval je Slovence; bil je tudi veliki dobrotnik ubo-gim ljudem in mnogozaslužen gospod celega ljutomerskega okraja. Bodi mu zemljica lahka.

— (Vestenekova) pravda zoper du-najski „Vaterland“ zarad necega dopisa o nje-govem delovanji se bode pred dunajskimi po-rotniki vršila dné 27. februarja.

Razne vesti.

* (Strašna nesreča) se je dné 8. febr. prigodila pri Carigradu. Kakor se od tam telegrafira, podrla in posula se je kasarna v Beikosu na Bosporu in 200 vojakov in ofi-cirjev je mrtvih, a 300 ranjenih. Da se je taka nesreča mogla prigoditi, to je menda le — v turških kasarnah mogoče.

* (Na smrt obsojen.) V Madridu je bil dné 8. t. m. znani kraljemorec Otero, ki je na španjskega kralja streljal, v prvi in-stanci na smrt obsojen. Njegov zagovornik je skušal dokazati, da je Otero iz uma; dva zdravnika sta tudi pričala, da Otero nij na možganih popolnem zdrav. Sodnijski zdravniki so pa temu ugovarjali. Zdaj pride Otero še pred assisne sodce.

Tujci.

10 februarja:

Pri Slonu: Ok-rn iz Dunaja. — Bračič iz Hrastnika. — Pirc iz Kranja.
Pri Malič: Kohn, Friedman iz Dunaja. — Sani iz Trsta.

Tržne cene

v Ljubjani 11. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 40 kr. — rež 6 gld. 58 kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — prosó 5 gld. 20 kr.; — koruza 6 gld. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 05 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 70 kr.; — špeh frišen — gld. 56 kr.; špeh povojen — gld. 60 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 58 kr.; — teletnine 54 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.; — slame 1 gld. 67 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Umrli so v Ljubljani:

10. februarja: Jera Petrič, gostaška, 68 let, na dunajske cesti, št. 7, za mrtvico na pljučah. — Urša Trojar, delavca hči, 5½ leta, v rožnih ulicah št. 13.
11. februarja: Sofija Sark, hči krojaškega mojstra, 4 leta, na dvornem trgu, št. 1, za mrtvico v možganih. — Ivana Jurman, delavca hči, 2½ leta, v Kurje vasi, št. 14, za božjastjo.

Dunajska borza 11. februarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	70	gld.	55
Enotni drž. dolg v srebru . . .	71	"	75
Zlata renta . . .	84	"	80
1860 drž. posojilo . . .	130	"	50
Akcije narodne banke . . .	840	"	—
Kreditne akcije . . .	300	"	50
London . . .	117	"	05
Srebro . . .	9	"	3½
Napol. . .	5	"	53
C. kr. cekini . . .	57	"	0
Državne marke . . .	57	"	0

Najboljši

salónsk premog

(44-9)

in razkrojena drva

po najnižji ceni pri

A. Debevci, rimska cesta (Gradišče) 19.

Telegram iz Pariza.

Naprošeni smo, da ta telegram objavimo zavolj njega posebne važnosti.

Vlada francoska

je ukazala popolnoma razrušiti in podreti tuilerijsko palačo v Parizu, zato so francoske oblasti odpovedale vse prostore v tej palači nahajajoče se največje trgovin. sveta.

Ker se morajo prostori v določenem kratkem času izprazniti, in bi se izgubila kavejja 400.000 frankov, ako bi se ne izpraznili do določenega obroka, zato je direkcija te trgovine, pod vodstvom g. spoda Olivera v. d. S. gasovitega trgovca iz Amsterdamu, v jedne glavne skupščini ukazala, da se vse blago za majhen del prodajaljskih stroškov podari, ker je nemogoče tolike zaloge blaga v tako kratkem času v Parizu razprodati; zato je bilo vse blago v enakih delih razposlano na Avstrijsko, Nemško in Angleško. Omenjamo še enkrat:

Vse blago dobi se zastonj

samo za majheno odškodovanje prodajaljskih stroškov.

Vodstvo prosi, naj čestito čitačje občinstvo to vrlo ugodno prodajaljsko naznanilo popolnoma uporabi in naj se samo z jedno naročbo za poskus preveri, kako resno, solidno in neverjetno po ceni je to blago, katero se je dobilo iz vseh krajev sveta.

V dokaz, da je vse strogo solidno, naj služi naznanilo, da vzememo brez ugovora nazaj vsak komad, ki komu nij po všeči, ter da ga zamenjamo z drugim. To se javno obvezujemo.

Zaloga celega blaga za Avstro-Ogersko.

5000 žepnih ur na valjar od najfinerega francoskega double-zlata, na minuto regulirane, preje gld. 14, zdaj samo gld. 4.95. Vrlo eleganten komad. Da dobro grede, jamči se.

2325 ur na sidro s 15 rubinov, izvrstno na sekundo regulirane, preje gld. 21, zdaj samo gld. 6.7. Od najfinerega srebrnega nikaja, grov rane, 5 letno jamstvo.

360 remontoir ur od pravega double zlata, navajajo se na kozici brez ključa, priznana najboljša in najcenejša ura sveta, preje gld. 2, zdaj samo gld. 1.50.

1400 pravih remontoir ur od pravega 13 lot. poudarjenega srebra, navajajo se na kozici brez ključa, s kazalno pripravo in pravim kolesjem od nikaja, na sekundo repasirane, neverjetno, še nikdar tak v ceno: preje gld. 35, zdaj samo gld. 14.50.

4200 francoskih ur za buđenje, jako priprave, udar kot ure za pravo mizo, vse z ropotnjem, preje gld. 12, zdaj samo gld. 4.20, vrlo vzorne, s k. rodono in obrtnika.

4980 ameriških dežnih plaščev od kavčuka vsake velika ali, na eni strani elegantna, rihna sučja, na drugi plašč, ne prore ga ni mraz ni mokrota, preje gld. 18, zdaj samo gld. 7.30. N. jpraktičnejše in najcenejši oblačilo.

1800 dežnih plaščev za gospé od pravega angl. ega, z najmočnejšo nepremočljivega cheviot-sukna, najnovejša francoske nošvsake velikosti, preje gld. 30, zdaj samo gld. 1.50.

3060 kostumov za gospé od pravega angl. g. nepremočljivega sukna iz klobučevine, s krasno gospodsko suknjo, najkorisniše, najlepša, najcenejša in najpotrebniša ženska oblačila. Nosa najnovejša; preje gld. 10, zdaj samo gld. 9.00.

400 oblačil od klobučevine za gospé, ne prore jih ni mraz ni mra, elegantno ozajšana, tako gorka, da nij treba druge zimске oblake; preje gld. 20, zdaj samo gld. 1. N. verjetno v ceno.

6500 tucatov namiznega orožja od britanija srebra. Najboljše anglesko in tesko blago. J. u. m. svet, ki ostane tudi po 30 letnem rabljenju bel, kakor pravo 13 lotno srebro, preje tucat gld. 12, zdaj 12 komadov skupaj samo gld. 3.2. Vse od družih tvrdk naznanjeno blago je ponarejeno.

15000 tucatov namiznih žlic od britanija-srebra, natežje b. ze, ostane vedno bele. T. n. z. e. se ne more razločiti od pravo srebrnih od 13 lotnega srebra. Preje gld. 7, zdaj vseh 12 komadov samo gld. 2.50, in 12 žlic za kavo, preje gld. 4, zdaj gld. 1.2. Pripr. roča s. os. b. n.

2000 zajemalk za juho od britanija-srebra, n. j. b. se in najtežje delo, ostanejo zmirom beli, preje gld. 5, zdaj samo gld. 1. Zajemalke za smetano preje gld. 3, zdaj samo 5. n. v. d.

5000 parov svečnikov za sobo od britanija srebrnega oksida, ostanejo pod jamstvom zmirom beli, elegantno gotiške oblike, preje gld. 5, zdaj jeden par samo gld. 1.15. Strašno v ceno.

6000 škatljice za sladkor s posrebljenim krovom in podstavkom od britanija-srebra, komad samo gld. 1.00.

3570 sukenj za gospé od klobučevine, krasne z barvenim dvojnim plišajem, v. jpraktična obleka in neprecenljiva, preje gld. 50, zdaj samo 28.0.

4780 zimskih ženskih rut iz čiste ovčje volne v najnovjših orijentalnih bojih, rdeče, sivo, modro, rjavo, vijolično itd. jednobarveno, komad gld. 1.25.

3000 srajo za gospode od najboljšega platnena 8 rang, suka ali facon-prsa, preje gld. 4.50, zdaj samo gld. 1.50. Frsa so gladka čistostr. k.

5250 srajo za gospé z bogatim, krasnim švajcarskim vezanjem podstavkom, preje gld. 6, zdaj samo gld. 1.50. Obdarovano zaradi izvrstne kvalitete.

6000 nočnih korsetov za gospé, s krasnim čudovitim vezanjem po vsej dolžini, preje gld. 7, zdaj samo gld. 1.50, od teškega barhenta tudi samo gld. 1.50. Krasen komad za vsako gospo.

340 ženskih hlač, s plišajem in vezanjem, ali od pravega čifona ali teškega barhenta, preje gld. 1.50, zdaj samo gld. 1.50. Tudi za gospode.

10.000 tuc. fran. batistnih žepnih rut z barvenim robov, kajen barva se v pranju ne izgubi, vse obrobjeno, tucat samo gld. 1.

6000 tucatov svilenih žepnih rut, od najtežje y. n. k. svile, vsak komad dr. ge barve, preje gld. 12, zdaj tucat samo gld. 3.95. Rabi se jih lahko tudi kot rute za okolo vratu.

600 pravih angleških potnih plédov iz L. d. n. a, najtežje in najb. jse delo, res neobhodno potrebno za hišo, družino in potovanje in oblačilo, komad samo gld. 5, prijet. at. več.

5450 namiznih garnitur, sestoeča jedna iz 12 delov, servijetov in jednega velikega miznega pregrinjala, vs. s cveticami prepreženo, preje gld. 7, zdaj vse skupaj samo gld. 2.50, res potrebno vsake hiše.

2450 tucatov ameriških svilenih nogovic, prijetna nosa tudi m. j. zimskimi nogavicami, sesajo pot, preje gld. 8, zdaj vseh 12 parov skupj samo gld. 2.90, neobhodno za vsakega potrebn.

1400 tucatov ameriških svilenih nogovic, najz. a. j. nosa, ker h. d. i. nogo in vsesa na prijet. n. način pot, preje 12 parov gld. 12, zdaj 3 pari samo gld. 1.30. Tega se nij b.

238 kožuhastih pletenih jopio za gospode in gospé, jedno sredstvo zoper prehlajenje; kdor ljubi svoje zdravje, naj si vsak naroči to čudovito srajco. Jeden komad gld. 1.25.

8000 pip od najfineje umetne morske pene, s krasnim okovom od pravega kitajskega srebra, komad samo gld. 1.35, prepotrebno za vsakega, kdor k. d. i. Prokupei 10% popustka.

1000 briljantnih prstanov. Ponar. jeno mam. j. v. d. n. v. v. v. krasnega ognja, v double-zlatu, preje gld. 10, zdaj samo gld. 2, vse v finem baržunastem etui-j.

200 parov briljantnih uhanov. Ponar. v pravem 13 lotnem srebru z dvema kamenoma katerih ne more nobeden dragotinar sveta od pravih razločiti, preje gld. 12, zdaj jeden par v finem baržunastem etui-j samo gld. 2.50.

600 briljantnih medaljonov, ponarejeno od double-zlata, posejani z najlepšimi ponarejenimi briljanti, od pravega zlata se ne more razločiti, preje gld. 9, zdaj samo gld. 2.50. Krasn. omad.

1200 briljantnih naročnikov, tako kakor prav, posedeni dragotinar sveta jih ne more od pravih razločiti, posejani s ponarejenimi briljanti, preje gld. 10, zdaj samo gld. 3. Čudo bijouterijsko.

175 briljantnih brošev, ponar. v najfinejšem srednjem ponar. obrobku, z več nego 20 ponar. kamenov, preje gld. 12, zdaj samo gld. 2.0.

Naslov: Haupt-Spedition internationaler Waaren.

A. Fraiss,

(595-3)

Rothenthurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN.